

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3MCdo/13/2013
Identifikačné číslo spisu:	7104898503
Dátum vydania rozhodnutia:	20.12.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:7104898503.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa Ing. J. U., bývajúceho v U., zastúpeného JUDr. Augustínom Tomášom, advokátom so sídlom v Košiciach, Floriánska č. 16, proti odporkyni Slovenskej republiky, za ktorú koná Ministerstvo financií Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova č. 5, o zaplatenie 2 937 825,10 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 21 C 217/2004, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Košice I z 9. novembra 2011 č.k. 21 C 217/2004-303 a rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 8. novembra 2012 sp. zn. 5 Co 94/2012, takto

rozhodol:

Mimoriadne dovolanie o d m i e t a .

Odporkyňa je povinná v lehote 3 dní zaplatiť navrhovateľovi trovy konania o mimoriadnom dovolaní v sume 81,45 € do rúk advokáta JUDr. Augustína Tomáša, so sídlom v Košiciach, Floriánska č. 16.

Odôvodnenie

Navrhovateľ (právny predchodca FÉNIX VP, s.r.o. Košice-Šaca, Kvetná č. 3) sa návrhom domáhal náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu v období od 26. marca 2001 do 9. septembra 2002 vo výške 2 937 825,10 € s úrokom z omeškania vo výške 16,5 % za obdobie od 10. septembra 2002 do zaplatenia a náhrady trov konania. Pôvodný navrhovateľ svoju pohľadávku - právo na náhradu škody a ušlého zisku postúpil na terajšieho navrhovateľa 8. júla 2009.

Okresný súd Košice I medzitýmnym rozsudkom z 9. novembra 2011 č.k. 21 C 217/2004-303 rozhodol, že odporkyňa zodpovedá za škodu spôsobenú navrhovateľovi. Po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že v danom prípade boli splnené predpoklady zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú v rámci plnenia úloh štátnych orgánov a orgánov spoločenskej organizácie uvedených v § 1 ods. 1 nesprávnym úradným postupom tých, ktorí tieto úlohy plnia (§ 18 ods. 1, 2 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu, ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“). Mal preukázané, že spoločnosti FÉNIX VP, s.r.o. (ďalej aj „pôvodný navrhovateľ“) bránením v realizovaní výroby vznikol ušlý zisk s poukazom na rozhodnutie Colného úradu Košice č. 4K/2001/1 z 26. marca 2001 o predbežnom opatrení, ktorým boli uložené pôvodnému navrhovateľovi obmedzenia pri nakladaní so

strojmi na opracovanie kameňa, na rozhodnutie Colného úradu Košice č. 4K/2001/8/ZK z 11. júna 2001 o predaji tovaru v spojení s rozhodnutím Colného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 30778/01-2956/01/1 z 18. júla 2001, na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. novembra 2001 č. k. 7 SŽ 142/01 zrušujúci uvedené rozhodnutie Colného riaditeľstva Slovenskej republiky aj uvedené rozhodnutie Colného úradu Košice (z 11. júna 2001) a na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. júla 2002 č. k. 7 SŽ 67/02, ktorým bola uložená Colnému riaditeľstvu Slovenskej republiky povinnosť v danej veci konať a rozhodnúť; súd prvého stupňa uzavrel, že „rozhodnutiami vydanými colnými orgánmi bol jednoznačne porušený zákon a orgán štátu postupoval voči navrhovateľovi nesprávne“. Podľa rozsudku súdu prvého stupňa „nesprávny úradný postup a nezákonné rozhodnutia štátu zabránili v ďalšom podnikaní navrhovateľa a tým vznikla príčinná súvislosť medzi vzniknutou škodou a nesprávnym úradným postupom, čo je predpokladom zodpovednosti štátu podľa § 18 zákona č. 58/1969 Zb.

Na odvolanie odporkyne Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 8. novembra 2012 sp. zn. 5 Co 94/2012 medzitýmny rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na to, že sa v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.), na zdôraznenie ich správnosti a s prihliadnutím na odvolaciu argumentáciu uviedol, že pokiaľ ide o označenie orgánu štátu, súd prvého stupňa postupoval správne pri označení odporkyne, ktorá je v konaní pasívne legitimovaná a aj navrhovateľ podal zákonným spôsobom žalobný návrh proti nej, preto nie sú opodstatnené námietky odporkyne, týkajúce sa aktívnej legítimácie navrhovateľa. Poukázal tiež na to, že nesprávny úradný postup a príčinná súvislosť v riešenej veci boli preukázané aj rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré účastníkmi konania neboli spochybňované. Pokiaľ ide o námietky odvolateľky čo do výšky škody, premlčania nároku, tieto v konaní o vyhlásenie medzitýmneho rozsudku nie sú právne relevantné a budú posúdené pri určení výšky škody a ostatnými odvolacími dôvodmi a námietkami odporkyne sa vyporiadal už súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia, na ktoré odkázal.

Na podnet odporkyne podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len („generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie proti obom rozsudkom súdov nižších stupňov. Uviedol, že týmito rozsudkami bol porušený zákon. Namietal, že rozsudky súdov nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci podľa § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. Poukázal na to, že hoci súd prvého stupňa mal za preukázané, že už pred vydaním rozhodnutí colných orgánov a pred ich postupom (teda pred 26. marcom 2001) bolo od 5. októbra 2000 spoločnosti FENIX VP, s.r.o. konaním JUDr. Ireny Sopkovej, správkyne konkurznej podstaty spoločnosti KAVEKO INTERNATIONAL spol. s r.o. Košice zabránené pokračovať vo výrobe, súd dospel k záveru, že vznikla príčinná súvislosť medzi škodou vzniknutou spoločnosti a nesprávnym úradným postupom colných orgánov, ako predpoklad zodpovednosti štátu za škodu podľa § 18 zákona č. 58/1969 Zb. Takéto posúdenie príčinnej súvislosti nezodpovedá tomu, že o vzťah príčinnej súvislosti ide pri zodpovednosti za škodu podľa § 18 zákona č. 58/1969 Zb. vtedy, ak škoda vznikla následkom nesprávneho úradného postupu, teda ak je preukázané, že nebyť nesprávneho úradného postupu, ku škode by nedošlo. V danej veci účinky postupu správkyne konkurznej podstaty nevyžadovali jeho „zlegalizovanie“ rozhodnutím colného orgánu, pretože tieto účinky nastali priamo v dôsledku jej postupu. Zákonné ustanovenie o zodpovednosti za škodu podľa § 18 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. nemôže byť aplikované v prípade, v ktorom nejde o škodu „spôsobenú“ nesprávnym úradným postupom. Pokiaľ súd prvého stupňa uzavrel, že „nesprávny úradný postup a nezákonné rozhodnutia štátu zabránili v ďalšom podnikaní navrhovateľa a tým vznikla príčinná súvislosť medzi vzniknutou škodou a nesprávnym úradným postupom, čo je predpokladom zodpovednosti štátu podľa § 18 zákona č. 58/1969 Zb.“ je zrejmé, že súd dôsledne nerozlišoval, že zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom a zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím sú podľa zákona č. 58/1969 Zb. dva samostatné a rozdielne tituly na náhradu škody. Záver o škode spôsobenej nesprávnym úradným postupom tak bol možný iba vo vzťahu k náležite určenému úradnému postupu, ktorý nenašiel výraz vo vydanom rozhodnutí. Ak súd prvého stupňa zistil, že výroba bola zastavená už 5 mesiacov pred postupom colných orgánov, potom nemohol dospieť k záveru, že pred postupom colných orgánov tu bol reálny predpoklad dosiahnutia zisku, ktorý takto ušiel. Podľa názoru dovolateľa pri posudzovaní aktívnej vecnej legítimácie malo byť prihliadnuté na to, že zmena

návrhu na začatie konania, ktorou došlo k uplatneniu nároku na náhradu ďalšej škody, bola uskutočnená až po uzavretí zmluvy o postúpení práv z 8. júla 2009. Z uvedených dôvodov žiadal oba napadnuté rozsudky súdov nižšieho stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Navrhovateľ vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedol, že neboli splnené podmienky prípustnosti ani dôvodnosti pre podanie mimoriadneho dovolania, preto navrhol mimoriadne dovolanie ako neprípustné odmietnuť a priznať náhradu trov právneho zastúpenia. Generálny prokurátor ničím nezdôvodňuje, v čom vidí napadané rozhodnutie za natoľko nesúladne so zákonom, že ho to oprávňuje napadnúť vec právoplatne rozhodnutú a tým zasiahnuť do ústavného princípu právnej istoty s negatívnym dopadom na základné práva účastníka konania.

Odporkyňa sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadрила.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie treba odmietnuť.

Podľa § 243e ods. 1 O.s.p. ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f O.s.p.), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie. Podľa § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 O.s.p.).

V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu pretrvávala nejednotnosť rozhodovania a výkladu ustanovení § 243e až § 243j O.s.p. v otázke procesnej prípustnosti mimoriadneho dovolania. Na spoločnom rokovaní občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 20. októbra 2015, bolo prijaté spoločné zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Procesná prípustnosť mimoriadneho dovolania podaného na podnet účastníka je v občianskom súdnom konaní podmienená tým, že tento účastník najprv sám neúspešne využil možnosť podať všetky zákonom dovolené riadne a mimoriadne opravné prostriedky, ktoré boli potenciálne spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie. Pokiaľ túto možnosť nevyužil, mimoriadne dovolanie treba odmietnuť“.

Predmetné stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 94/2015, vychádza z názoru, že postup účastníka občianskeho súdneho konania, ktorý mal v určitom prípade možnosť napadnúť rozhodnutia súdov odvolaním alebo dovolaním, uvedenú možnosť ale nevyužil, i keď tieto opravné prostriedky mali potenciál podstatne ovplyvniť rozhodnutie súdu, sa prieči všeobecne rešpektovanej zásade „nech si každý chráni svoje práva“. Táto zásada zdôrazňuje procesnú povinnosť účastníka vyvinúť vlastnú aktivitu a iniciatívu tak, aby sám svojimi procesnými úkonmi riadne, včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou sledoval ochranu svojich subjektívnych práv. Pokiaľ účastník konania zostane v naznačenom smere pasívny, je (neskoršia) aktivita generálneho prokurátora vyúsťajúca do podania mimoriadneho dovolania neprípustná a nemôže mať procesné dôsledky predpokladané Občianskym súdnym poriadkom v ustanoveniach v § 243e až § 243j O.s.p.

Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal na podklade spisu, či odporkyňa napadla rozsudok odvolacieho súdu dovolaním; po zistení, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nepodala, najvyšší súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora odmietol ako procesné neprípustné (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s ustanoveniami § 243b ods. 5 O.s.p. a § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Generálnemu prokurátorovi v konaní o mimoriadnom dovolaní nemôže byť uložená povinnosť nahradiť trovy konania. Povinnosť nahradiť trovy konania v konaní o mimoriadnom dovolaní má ten, kto podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania (viď § 148a ods. 1 a 2 O.s.p.). V danom prípade dala podnet na mimoriadne dovolanie odporkyňa. Navrhovateľ si v konaní o mimoriadnom dovolaní uplatnil náhradu trov tohto konania, ktoré vyčíslil podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“). Dovolací súd v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. priznal navrhovateľovi náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní spočívajúcu v odmene advokáta za 1 úkon právnej služby - písomné vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu z 28. októbra 2013 [§ 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení od 1. júla 2013 (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil dovolací súd podľa § 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky, čo predstavuje 60,07 €, s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu [§ 16 ods. 3 vyhlášky (7,81 €)] predstavuje 67,88 € a spolu s DPH (13,57 €) činí 81,45 €.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.